

Sosyolojik Eleştiri Kuramı Bağlamında Çağdaş Rus Edebiyatının İnşası ve Kadın Yazarların Rolü

In the Context of the Theory of Sociological Critical the Construction of Contemporary Russian Literature and the Role of Female Writers

<http://dx.doi.org/10.22559/folklor.1717>

Güneş Sütçü*

Öz

Rus edebiyatı, 26 Aralık 1991 tarihinden itibaren yeni bir evreye girer. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından kadınlar, sosyal ve iktisadi olarak birtakım haklar elde ederler. Yeni kurulan Rusya Federasyonu'nda çağdaş Rus edebiyatının şekillenmesinde etkili olan çok sayıda sanatsal eser resmi olarak yayımlanır. Bu durumun ortaya çıkmasında dönemin önde gelen kadın yazarların aralarında güçlü bir dayanışma yaratmaları ve edebi eserlerin yayımlanma sürecinde yayınevlerinin üstlendikleri işlevsel rol etkili olur. Gerek sosyo-kültürel gerek edebi açıdan kadın yazarların yazına sağladıkları katkının yavaş yavaş yeni boyutlar kazanarak eleştirmenlerin ayrı bir inceleme alanı haline geldiği anlaşılmaktadır. Bu duruma bağlı olarak kadın yazarların kaleme aldıkları eserlerin “damskaya literatura” (kadın edebiyatı), “jenskaya literatura” (kadın edebiyatı), “drugaya proza” (farklı bir düzyazı sanatı) gibi farklı söz dizimleriyle tanımlandığı görülmektedir. Çalışmanın amacı, çağdaş Rus edebiyatının oluşum ve gelişim sürecinde kadın yazarların oynadığı rolün önemini vurgulamaktır. Bu çerçevede Sovyet döneminde ve sonrasında yaşanan sosyo-kültürel durumların çağdaş Rus edebiyatına etkilerine değinilecek, aynı zamanda sosyolojik eleştiri kuramı bağlamında kadın yazarların etkin olmalarını sağlayan faktörler ortaya konulacaktır. Elde edilen veriler ışığında kadın yazarların çağdaş Rus edebiyatına sağladıkları katkılar örneklerle sunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: çağdaş Rus edebiyatı, kadın yazar, kadın edebiyatı, rol, sosyolojik eleştiri.

Abstract

Russian literature enters a new phase from December 26, 1991. After the collapse of the Soviet Union, women acquire some social and economic rights. In the newly established Russian Federation, many artistic works that have influenced the shaping of contemporary Russian literature are officially published. The

* Dr., Anadolu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü. gunessutcu@anadolu.edu.tr,
ORCID : 0000-0001-9496-4051

formation of a strong solidarity among the leading women writers of the period and the functional role of publishers in the publishing process of literary works are effective in the emergence of this situation. It is understood that the contribution of women writers to the literature, both in socio-cultural and literary terms, gradually gained new dimensions and became a separate field of study for critics. Depending on this situation, it is seen that the works written by women writers are defined with different syntaxes such as “damaskaya literatura” (women’s literature), “jenskaya literatura” (women’s literature), “drugaya proza” (a different prose art). The aim of the study is to emphasize the role played by women writers in the formation and development of contemporary Russian literature. In this context, the effects of socio-cultural situations experienced in the Soviet period and afterwards on contemporary Russian literature will be mentioned, and the factors that enable women writers to be effective in the context of sociological criticism will be revealed. In the light of the obtained data, the contributions of women writers to contemporary Russian literature are tried to be presented with examples.

Keywords: *contemporary Russian literature, female writer, female literature, role, sociological criticism.*

Giriş

*Kaç kişi olduğumuzun önemi yok,
yapmamız gereken, dalgalar yaratmak.*

Jane Spencer**

Rus edebiyat tarihinde kadın yazarlar, gerçek kimlikleriyle ilk kez 1770’li yıllarda edebiyat sahnesine çıkarlar. Bundan önceki süreçte kadın yazarların takma erkek isimleriyle dönemin dergilerinde yayımlar yaptıkları ve daha çok birer çevirmen olarak seslerini duyurdukları gözlenmektedir. Ancak uzun süren mücadelelerin ardından 1980’li yılların başlarında kadınların edebi çalışmaları, yazın alanında belirgin bir şekilde görünürlük kazanır. Bu durumun ortaya çıkışında kadınların sosyo-kültürel alanda birtakım yeni haklar elde etmeleri önemli bir rol oynar. Kadın yazarların topluma yön veren roller üstlenmeye başlamasıyla edebi faaliyetlerinde daha güçlü bir kimliğe sahip oldukları anlaşılmaktadır. Böylelikle kadın yazarların edebi çalışmaları hem nicelik hem de nitelik açısından farklı bir boyut kazanır. Nitekim kaleme aldıkları edebi çalışmaların “damaskaya literatura” (kadın edebiyatı), “jenskaya literatura” (kadın edebiyatı), “drugaya proza” (farklı bir düzyazı sanatı) gibi farklı söz dizimleriyle tanımlandığı ve bu çerçevede ele alındığı görülmektedir (Sütçü, 2019: 24-51).

Bu çalışmada, sosyolojik eleştiri kuramından faydalanarak çağdaş Rus edebiyatının inşasında kadın yazarların rolü incelenmektedir. Söz konusu yeni edebi yaratım sürecinin daha iyi anlaşılmasını sağlamak için Sovyet döneminde ve hemen sonrasında yaşanan sosyo-kültürel durumların etkileri üzerinde durulmaktadır. Kadın yazarların yazın

alanında belirgin bir kimlik kazanmalarında, toplumsal alanda elde ettikleri hakların ne denli önemli olduğu tarihi ve sosyolojik veriler ışığında aktarılmaktadır.

1. Sosyolojik eleştiri kuramı bağlamında çağdaş Rus edebiyatına genel bir bakış

Sosyolojik eleştiri, edebi eserlerin içinden çıktığı toplumun ve çağının koşullarına göre incelemeyi temel kuramsal dayanağı olarak kabul eden ve bilhassa da XIX. yüzyılın ikinci yarısında etkili olan bir eleştiri kuramıdır (Güngör, 2015: 25). Berna Moran'ın (2006: 83) "Edebiyat Kuramları ve Eleştiri" adlı çalışmasında belirttiği üzere, sosyolojik eleştiri pek çok eleştirmenin görüşüne göre İtalyan edebiyat eleştirmeni Giambattista Vico'nun "Yeni Bilim" (La Scienza Nuova) adlı eseri sosyo-psikolojik çerçevede incelemesiyle başlar. Buna karşılık Sovyet edebiyat bilimcisi Gennadiy Pospelov (2005: 27) "Edebiyat Bilimi" adlı çalışmasında sosyolojik eleştirinin ilk kez Fransız eleştirmen Hippolyte Taine ve Rus eleştirmen Aleksandr Pıpin tarafından belirgin bir kuram çerçevesinin çizildiğini belirtir. Bununla birlikte Pıpin, bir edebi eserin içinden çıktığı toplumun bütün niteliklerinin göz önünde bulundurularak ele alınması gerektiğini iddia eder. Genel itibariyle bir edebi eserin sosyolojik veriler ışığında ele alınması neticesinde, toplumsal yönlerin açığa çıkarılabileceği öngörülmektedir. Dolayısıyla çağdaş Rus edebiyatının oluşum ve gelişim sürecinde kadın yazarların kaleme aldıkları edebi eserleriyle yazın alanına sağladıkları katkının ve oynadıkları rolün önemi, sosyolojik verilerle sunulduğunda daha sağlam bir perspektiften değerlendirilebilir. Bu bağlamda ilk olarak Sovyet Rus edebiyatı döneminde yaşanan dönüm noktası niteliğindeki toplumsal ve kültürel olayların kadınların lehine ne gibi sonuçlar doğurduğunun altını çizmek gerekmektedir.

2. Sovyet Rus edebiyatı (1953-1991): Sosyolojik olayların kadın edebiyatına yansımaları

Stalin'in ölümü, bu çerçevede dikkat edilmesi gereken en önemli olaylardan biridir. Stalin'in ölümünün ardından Sovyet Rus edebiyatının gelişim sürecinde 1960'lı yıllar, bir kırılma noktası olarak değerlendirilir. Bunun nedeni Stalincilikten arınıp buzların yavaş yavaş çözülmeye başladığı "оттепель" (buzların çözülmesi) olarak tanımlanan dönemle ilişkilidir. Bu dönemde çok sayıda yazar, seslerini duyurma gayreti içine girse bile bir şekilde susturular. Dolayısıyla dönemin Rus edebiyatı hem 1980'lere kadar ki çizgide toplumcu gerçekçilik kabuğundan kısmen de olsa ayrılmaya çalışır, hem de 1980'lerin edebiyatının temelini atılmasına katkıda bulunur (Kaşoğlu, 2004: 163). Bu bağlamda çağdaş Rus edebiyatının oluşumu öncesindeki evrede, sosyo-politik etmenlerin ne denli önemli olduğu anlaşılmaktadır.

1970'li yıllara gelindiğinde ise devletin kontrol mekanizmasında biraz gevşeme yaşanır ve aynı dönemde Fransa'da feminizmin ikinci dalgası yükselir. Sovyet kadınları da

bu dalganın etkisi altına girerek annelik ve iş hayatlarındaki rollerinin bir arada oluşunun yarattığı sorunlara karşı haklarını aramak için birtakım gösteriler gerçekleştirirler. Çok sayıda kadın kuruluşu, bu kolektif oluşuma aktif bir katılım sağlar. Ayrıca Leningrad'da bulunan kadınlar, bir grup kurarlar ve aynı amaç doğrultusunda hareket ederek *Mariya* adlı bağımsız feminist dergisinde yayınlar yaparlar. Daha sonraları söz konusu Leningrad grubunun faaliyetleri, devlet tarafından durdurulur. Grup katılımcıları ya göç etmek durumunda kalırlar ya da kınanırlar (Titareva, 2015: 70). Buna karşılık yaşanan bu olumsuzlukların ardından 1970'li ve 1980'li yıllarda "kadın edebiyatı" fenomeni ne karşı ilginin daha da artması dikkat çekici bir unsurdur. Böylelikle kadın yazarların edebi çalışmalarının artık bağımsız bir alan olarak anlamlandırma gerekliliğinin ortaya çıktığından bahsedilebilir. 1980'li yılların sonlarına gelindiğinde ise Sovyet toplumunun içinde bulunduğu sosyo-kültürel durumların tetiklemeyle ortaya çıkan "kadın edebiyatı", kadınların gözünden kadın dünyasının yansıtılması olarak tanımlanır (Titareva, 2015: 21). Bu çerçevede 1980 sonrasında baskıların kısmen azalmasına bağlı olarak Rus edebiyatında yeni bir çağın başladığına dair bir algı oluştuğu hissedilir.

Sovyet Rus edebiyatının gelişim sürecine etki eden bir diğer önemli konu, Sovyetler Birliği'nin son lideri Gorbaçov'un gerçekleştirdiği reformlardır. Bu reformların neden olduğu sorunların çözümlenmesi için kadınlar bu kez sessizce örgütlenirler. 1988 yılında devletten bağımsız olarak "ilk kadın kuruluşları" ortaya çıkar. Bu kuruluşlar kadınların eşit haklara sahip olabilmelerini, hızla değişen sosyal şartlar altında kadınların kendilerini ispat etmelerini, kadınların, ailelerin ve çocukların korunması için mücadeleyi amaçlamaktadır (Titareva, 2015: 71). İçinde bulunulan dönemde devlet yalnızca düşünsel yapıyı değil, aynı zamanda tüm kültür kurumlarını da (müze, kütüphane, tiyatro, konser salonları) kontrol eder. Dönemin edebi sürecinin nasıl bir seyre tabi tutulacağı ve kitap yayıncılığı konusunda da düzenlemeler yapılır. Ne var ki 1980'lerden itibaren devletin kültür alanına müdahale etmekten vazgeçtiği görülmektedir. Rusya, son yetmiş yıldır ilk kez özgürleşme alanına girer ve bu duruma bağlı olarak Sovyet halkı, devletin dayattığı kültürel standartların ve stereotiplerin dışına çıkabilme özgürlüğünü elde eder. Böylelikle Sovyet Rus edebiyatının ikinci yarısında yaşanan modernleşme süreciyle beraber kültürel alanda endüstriyellikten post-endüstriyelliğe (bilgiye) geçiş gözlenir. Bu dönüşüm, haliyle kitap yayıncılığı piyasasını da olumlu anlamda etkiler. 1980'lerin sonları 1990'ların başlarında kitap yayıncılığının artışına bağlı olarak satışlarda yükselme yaşanır. Dolayısıyla devletin kültürel alandan elini çekmesinin açık bir ifadeyle sosyo-ekonomik bir etki yarattığından bahsedilebilir.

3. Çağdaş Rus edebiyatında yeni dalga: Kadın yazarlar ve yazına katkıları

Çağdaş Rus edebiyatında ve kültüründe yaşanan sosyo-ekonomik değişimler, kadın hareketlerinde yeni bir dalganın daha ortaya çıkmasına neden olur. Bu dönemden itibaren yoğun bir şekilde kadın düzyazı sanatı derlemeleri yayımlanır. Böylelikle Rusya'daki kadınların özgürleşme alanında elde ettikleri hakların çağdaş Rus edebiyatının oluşum

ve gelişim sürecine doğrudan etki ettiğinden bahsedilebilir. Nitekim kadın yazarlar aralarında bir dayanışma yaratarak yeni mücadele döneminde (1980’li yılların sonlarından 1990’lı yılların ortalarına kadar) “kadın düzyazı sanatı” adı altında sekiz kitap yayımlar: “Kadın Mantiği” (Jenskaya logika, 1989), “Mariya” (*Mariya*, 1990), “Kötülüğü Unutan” (Nepomnyaşaya zla, 1990), “Kaçınanlar” (Abstinenki, 1991), “Ölüm Mili” (*Milya smerti*, 1992), “Uçabilen Kadın: Rus ve Finli Kadınların Düzyazı Sanatı” (Jena, kotoraya umela letat: proza russkih i finskih pisatelnits, 1993), “Kadın Ne İster?” (Çego hoçet jenşina, 1993), “Kadın Gözüyle” (“Glas” glazami jenşini, 1993)” (Titareva, 2015: 83).

Çağdaş Rus edebiyatında 1990’ların ikinci yarısı ise kadın edebiyatı tarihinde yeni bir evreye geçiş olarak değerlendirilebilir. Çünkü kadın yazarlar artık “Nastoyaşaya Jenskaya Proza”, “Jenskiy Poçerk”, “Vagrius”, “Eksmo” ve “Letniy Sad” gibi büyük yayınevlerinden çağdaş Rus edebiyatı serilerini yayımlamaya başlar. Bununla birlikte kadın yazarların çağdaş Rus edebiyatına Sovyet dönemindeki uygulamalardan dolayı yazarların değinemediği hamilelik, cinsiyet ve kürtaj gibi yeni temalar dâhil ettikleri görülür. Bu bağlamda çağdaş Rus edebiyatının en önemli kadın yazarları arasında Lyudmila Petruşevskaya, Tatyana Tolstaya, Viktorya Tokareva, İrina Polyanskaya, Marina Vişnevetskaya, Svetlana Vasilenko, Lyudmila Ulitskaya, Dina Rubina, Nina Gorlanova, Marina Pala ve Olga Slavnikova gibi isimler yer almaktadır. Yine bu dönemin şiir sanatına yön verenler ise İna Lisnyanskaya, Olesya Nikolayeva, Yelena Uşakova, Yelena Şvarts, Svetlana Kekova, İrina Ermakova, Olga Sedakova’dır.

1996 yılında Rus Yazarlar Birliği’nin ilk sekreteri olarak dönemin ünlü kadın yazarlarından Svetlana Vasilenko’nun seçilmesi de dikkat çekici bir unsurdur. Rusya’da XX. yüzyılın sonlarında çok sayıda kadın yazara ait eserin art arda yayımlanması, dönem edebiyatını önemli ölçüde etkiler. Bu durumun ortaya çıkışı, SSCB’nin dağılmasının ardından Rusya’da yaşanan sosyo-kültürel faktörlerle doğrudan ilişkilidir. Bu çerçevede kadın yazarların kitap piyasasını canlandırmasında iki hususun altını çizmek gerekmektedir. Birincisi kadın yazarların eserlerine duyulan yoğun ilgi, ikincisi ise yayınevleriyle iş birliği içinde hareket etmeleridir. Buna verilebilecek çarpıcı örnekler şu şekildedir: V. S. Tokareva’nın eserleri “Astrel”, “AST”, “Lokid”, “Azbuca”, “Vagrius” gibi yayınevlerinde yayımlanır. L. N. Vasilyeva’nın eserleri “Atlantida”, “Vagrius”, “Molodaya Gvardiya”, “Astrel” yayınevlerinden talep alır. N. G. Medvedeva’nın “Vspışki”, “Tsentralno-Çernozemnoye Knijnoye İzdatelstvo”, “Vagrius” yayınevlerinden çıkan eserleri büyük tirajlar elde eder. L. S. Petruşevskaya’nın eserleri “AST”, “Astrel”, “Amfora” yayınevlerinden çıkar. M. V. Semyonova’nın “Azbuca”, “Astrel” ve “Eksmo” yayınevlerinden çıkan kitapları büyük bir ilgi görür. “Eksmo” yayınevi son yıllarda (2010-2015) aktif bir şekilde L. E. Ulitskaya, D. İ. Rubina, M. A. Pala, L. S. Petruşevskaya, T. N. Tolstaya’nın eserlerini yayımlar (Titareva, 201: 83). Bu bağlamda çağdaş Rus edebiyatının önde gelen kadın yazarlarının eserlerini yayımlama konusunda bilhassa “Vagrius”, “Astrel”, “Eksmo”, “AST” adlı yayınevlerinin aktif bir role sahip oldukları gözlenmektedir. 1990’ların son-

larında kitap piyasasında yaşanan söz konusu olayların etkisine dikkat çekmek isteyen A. S. Nemzer “Rus Edebiyatının Muhteşem On Yılı” (Zameçatelnoe desyatiletieye russkoy literaturı) adlı makalesinde Tatyana Tolstaya, Lyudmila Petruşevskaya ve Marina Pala gibi yazarların çağdaş Rus edebiyatına sağladığı katkılardan bahseder.

Sosyo-kültürel bir fenomen olarak ortaya çıkan çağdaş Rus kadın edebiyatına yön veren kadın yazarlar, kadın hareketlerini çağdaş toplum ve kültürü için “kurtarıcı bir halka” olarak görmeleri konusunda hemfikirdirler (Gabrielyan, 1993: 103). Rusya’da kadın edebiyatının bir fenomen olarak ortaya çıkmasının nedeni ise perestrojka sonrasında özel kitapevlerinin açılmasıyla ilişkilendirilebilir (Titareva, 201: 46). “Çağdaş Rusya’da Kadın Edebiyatı ve Kitap Yayıncılığı” (Jenskaya literatura i knigozdaniye v sovremennoy Rossii) başlıklı bir makale yayımlanır. Bu makale “feminizm” kavramıyla ilgili çalışmalara ayrı bir yer ayırmış olması bakımından önemlidir (Trofimova, 1998: 147-156). 1997 yılında “Feminizm ve Rusya’da Kadın Edebiyatı” (Feminizm i jenskaya literatura v Rossii) ve “Kadın ve Toplumsal Cinsiyet İncelemelerinin Gerçekleştirildiği İlk Rus Yaz Okulu Çalışmaları Valday-96” (Materialı pervoy Rossiyskoy letney şkoli po jenskim i gendernim issledovaniyam Valday-96) adlı çalışmalar peş peşe yayımlanır. Böylelikle Rus bilim insanları, Batı’daki okullarda uygulanan yöntemlerin incelenmesi sonucunda toplumsal cinsiyet bakış açısıyla kültürel ve edebi süreci farklı bir perspektiften inceleme imkânı bulurlar. Tver Devlet Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nde ise Toplumsal Cinsiyet İncelemeleri Merkezi kurulur. Bu girişimin ardından üniversitede kadın tarihi ve toplumsal cinsiyet incelemeleri konusunda yapılan yayınlarda artış yaşanır. Bu bağlamda V. İ. Uspenskaya’nın editörlüğünü üstlendiği “Kadınlar ve Tarih: Bilimsel Sempozyum Bildirileri” (Jenşını i istoriya: Materialı nauçnogo simpoziuma, 1997) adlı bildiri kitabı ile “Feminizm ve Toplumsal Cinsiyet İncelemeleri” (Feminizm i genderniye issledovaniya, 1999) ve “Kadınlar, Tarih, Toplum” (Jenşını, istoriya, obşestvo, 1999) adlı derlemelerin yanı sıra, “Sosyal Bilimler Alanında Toplumsal Cinsiyet Yöntemlerinin Öğretiminde Yorumlama Bakış Açılı ve Yolları: Bilimsel Konferans Bildirileri” (Puti i perspektivi integratsii gendernih metodov v prepodavanii sotsialno-gumanitarnih distsiplin: materialı nauçnih konferentsii, 2000), “İnsan ve Toplum Bilimlerinde Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet: Yüksekokul Temel Sosyal Bilimler Alanı Öğretiminde Toplumsal Cinsiyet İncelemelerinin Yorumlanması Projesi Üzerine Çalışmalar” (Pol i gender v naukah o çeloveke i obşestve. Materialı raboti po proyektu: İntegratsiya gendernih issledovaniy v prepodavanii bazovih sotsialno-gumanitarnih distsiplin vişşey şkoli, 2005) yayımlanır.

Sonuç

Kadın yazarlara göre yazına sağladıkları kazanım, kadın ve onun dünyasını, kadın gözüyle yansıtılmalarıyla timsalleşir. Edebiyatın eksik kalan parçasını, kendilerinin bu şekilde tamamladıklarına inanırlar. Bu duruma bağlı olarak edebiyata özgün bir renk katan kadın yazarların eserleri, kadın duyarlılığının ve farkındalığının toplum tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlayan araç niteliği taşır. Kadınların edebiyata sağladıkları

kazanım ile genel edebiyat bilimine yeni bir bakış açısı getirdiklerinden bahsedilebilir. Bu çerçevede kadının edebiyattaki rolünün şekillenmesinde, toplum içindeki yerinin ne kadar önemli olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Çünkü kadınların toplum hayatında üstlendikleri işlevsel rol, yazarlık kimliklerinin belirginleşmesinde ve olgunlaşmasında doğrudan etkilidir. Bu düşünce doğrultusunda çalışmada çağdaş Rus edebiyatının inşası sürecinde kadın yazarların ortaya koydukları edebi eserlerle yazın alanına sağladıkları katkının ve oynadıkları rolün önemi, sosyolojik verilerden faydalanılarak vurgulanmaya çalışılmıştır. Çağdaş Rus edebiyatının sosyo-kültürel bir fenomen olarak ortaya çıktığı yargısından hareketle Sovyet döneminde meydana gelen önemli siyasi, ekonomik ve toplumsal olayların edebiyat dünyasına yansımaları tarihsel perspektifte değerlendirilmiştir. Söz konusu olayların Sovyet kadınlarının lehine sonuçlar doğurduğu ve bu duruma bağlı olarak çağdaş Rus edebiyatında “yeni bir dalga” yaratılabildiği anlaşılmıştır. Nitekim kadınların kendi aralarında güçlü bir kolektif bilinç yaratarak dönemin önemli dergilerinde art arda yayınlar yaptıkları, kadın ve dünyasını anlatan derlemeler oluşturdukları, kitap yayıncılığında kadınların adından çokça bahsedilmelerini sağladıkları ve Sovyet rejiminde uygulanan sansürden dolayı değinilemeyen hamilelik, kürtaj ve cinsiyet gibi kadınların dünyasını temel alan yeni temaların ele alındığı görülmüştür.

Notlar

- 1 Bu çalışma Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü için hazırlanmış olan “Çağdaş Rus Edebiyatında L.Ulitskaya, L.Petruşevskaya ve T.Tolstaya'nın Öykü Sanatı” başlıklı doktora tezinden üretilmiş ve 7-8 Mart 2020 tarihleri arasında Ankara’da düzenlenen 1. Uluslararası Dünya Kadın Konferansında sözlü bildiri olarak sunulmuştur.
- 2 Epigraf, şu kitaptan alıntılanmıştır: Josephine Donovan (2015). *Feminist Teori*, Çev. A. Bora, M.A. Gevrek, F. Sayılan. İstanbul: İletişim Yayınları. s.11.

Kaynakça

- Gabrielyan, N. (1993). Vzgljad na jenskuyu prozu. *Preobrajenije*. № 1.
- Güngör, B. (2015). *Edebiyat eleştiri kuram-uygulama*. Şule Yayınları.
- Kaşoğlu, A. (2004). “1960’ların Rus edebiyatı üzerine bir inceleme”. *folklor/edebiyat*, 5(38), 159-164.
- Moran, B. (2006). *Edebiyat kuramları ve eleştiri*. İletişim Yayınları.
- Pospelov, G.N. (2005). *Edebiyat bilimi* (Y. Onay. Çev.) Evrensel Basım Yayın.
- Sütcü, G. (2019). *Çağdaş Rus edebiyatında L.Ulitskaya, L.Petruşevskaya ve T.Tolstaya'nın öykü sanatı*. Hiper Yayın.
- Titareva, L.D. (2015). *Jenskaya proza kak fenomen sovremennoy rossiyskoy kulturu (na primere zabaykalskogo kraja)*. Kandidat kulturologii. Zabaykalskiy gosudartvennyy universitet.
- Trofimova, Ye. İ. (1998). *Jenskaya literatura i knigozdaniye v sovremennoy Rossii*. *Obşestvennyye nauki i sovremennost*. № 5.